

НОВА ПРОПОЗИЦІЯ АМЕРИКИ НА ДОПОМОГУ НІМЕЧЧИНІ

ГУВЕР ПРОПОНУЄ ПРОДАТИ ЇЇ НА КРЕДИТ ЗБІЖЕ І БАВОВНУ.

ВАШІНГТОН. — Президент Гувер зробив для рятунку Німеччини з економічної кризи другий крок, який він заповів був свого часу на випадок, якщо проба з допомогою банків не вдалася. Пропонує він цим разом Німеччині купувати в Америці бавовну та збіжжя на кредит.

Уряд ще не дістав від Німеччини відповіді на свою пропозицію.

В економічних кругах думають, що Німеччина не прийме цілої пропозиції, бо вона має свого збіжжя досить. Зате можливо, що вона купить в Америці бавовну.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ВИПОВІДАЄ ВІЙНУ ПІЛЬНИМ КОНИКАМ.

ВАШІНГТОН. — Президент Гувер приказав департаментові рильництва не шадити ніяких конів для боротьби проти зливи пільних коників, що навістили кілька західних штатів, та обєднати для боротьби всі федеральні, штетові й місцеві уряди.

Гувер видав теж відповідний приказ Американському Червоному Хрестові.

ГУБЕРНАТОР ОСУДЖУЄ ВИКИДАННЯ МАЙНЕРІВ З ДОМІВ.

ІНДІАНА (Іа.). — Губернатор стеути, Піншо, вивстав до президента-вуглевої компанії, Гелвейша, телеграфічний протест проти загрози підприємства викинути з компанійних домів страйкуючих майнерів. Піншо звернув увагу підприємству, що таке викинення було би грубим варварством, бо майнери, що живуть по компанійних домах, засадили доволі домам ґрунту, якої ще не зібрали.

У відповідь на цей протест заряд підприємства заявляє, що майнерів маєть викинути не за те, що вони належать до юнії або страйкують, але за те, що вони беруть участь у безпринципних заворушеннях.

БІЛКА МІЖ ЮНІЯНИМИ РОБІТНИКАМИ І СКЕБАМИ.

НЮАРК (Нью Джерсі). — На будуючийся тепер дорозі через ріки Гексенск і Пасейк прийшло до кількох білок між робітниками юніями та неюніями. В тих білках ранено 16 осіб. Робітники біглися камінням та іншим матеріалом, якого вони вживали при будові.

СТРАЙК КРАВЦІВ ЩЕ НЕ ПОКІНЧИВСЯ.

НЮ ЙОРК. — Кравецький юнії ще вдалося зробити угоди з усіми підприємцями. Яких 300 менших шпал, що наймають разом коло 10,000 робітників, не згодилося на умови юнії.

У п'ятницю загинув з рук генгменів 26-літній Гідо Ферені, спільник свого батька в одній кравецькій неюнійній шпалі. Війняки втекли. Підприємці кажуть, що його вбили генгмени, наняті юнією.

ПОСУДЖЕННЯ ЗА ВБИВСТВО.

НЮ ЙОРК. — У Брукліні арештовано 68-літнього Михайла Гармчука під закидо убийства його 40-літнього товариша по кімнаті, Івана Синчука.

Оба вони жили в дво-кімнатній апартаментах в дільниці Грінпойнт. Хтось із сусідів покликав до них полісмена, котрий знайшов Синчука на землі з глибокими ранами в животі. Гармчук пробував утіляти, але полісмен його зловив. Як наслідок амбуланс їх шпиталю, Синчук був уже неживий.

На основі тимчасового розсліду між сусідами, поліція каже, що товариші посварилися за те, на кого того дня припадала черга варити вечеру та мити миски. Коли Синчук не хотів варити, Гармчук так цим розлютився, що пірвав кухонний ніж та кинувся з ним на товариша.

ЗЛОВИЛИ ВЕЛИТЕНСЬКУ РИБУ.

МАНТОЛОКІНГ (Нью Джерсі). — Рибаків рибачого підприємства Бейгед Фишера зловили велитенську морську рибу ваги 1,900 фунтів. Риба належить до породи, звісної по англійськи як "софшін".

14 рибаків цього підприємства вибралися в п'ятницю рано вибирати сіті. Коли стали тягнути велику сіть, що спадає до глибини 85 ступ, рибаків почули в сіті такі сильні удари, що дві лодки вдарились об себе. Начальник долову закликав рибаків на інших лодках до допомоги. Разом всі витягнули по кількох годинах праці рибу на лодку. Коли її притягнуло до берега, маса людей збіралася дивитися на великана. Хтось зателефонував до Краєвого Музею при Смитсонській Інституції у Вашингтоні, а той вивлав сечас трох урядовців, щоб поробили приготування для вишання риби для музею.

ДВАНАЦЯТЬ МІЛІОНІВ НЕ ДОБОРУ.

На підставі обчислення годового уряду статистичного відомства, що доходи Польщі за травень ц. року вносили за 601,000 зл. (232,363,000 в травні 1930 р.). Розходів вносили 211,656,000 (231,436,000 в травні 1930 р.). Отже бюджетний недобір за травень ц. р. вносить 12,055,000 зл.

НОВИЙ ОСТРОВ НА АТЛАНТИЧСЬКОМУ ОКЕАНІ.

Капітан бразильського пароплава "Леланд" вкрит на Атлантійському океані невідомий діст остров під 27 ступнем довжини й 0.50 ступнем ширини. Щоби його оглянути, відійшли туди англійський і бразильський пароплави. До якого остров належатиме, ще невідомо.

З ХРОНІКИ САМОВЕВІСТВ.

Софія Врублев, 18-літня дівчина на Кульпаркові, отруїлася якимсь kwasом тому, що наречений покинув її і хотів женитися з іншою.

ГРАД.

Дня 24. червня ц. р. перед вечором знизив град величезною курчюю яля всі засіли на 100 проц. в селах: Білка, Костенів, Плетеніч, Пятин, перемішанського повіту. Град поранив кілька селян, що працювали в полі.

ДОБРИЙ СИН.

В Снідні коло Ковля Лука Левчук посварився з батьком за спадок і побив його так тяжко, що той мов по дорозі до лічниці. Сила арештували.

ЗЛОВИЛИ ВЕЛИКАНА-ОСЕТРА.

Один рибак на побережжі Шлезвігу вловив великана-осетра довжиною трох метрів, який важив 400 кг. З нього видобуто 44 кг. кавіру.

ДІТИ І РЕВОЛЮВЕР.

Гаєвий Скібчиків у Ведромичах лишив у хаті револьвер і двох синків. Бавлячися зброєю, 5-літній хлопчина застріляв свого 7-літнього братчика.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС.

Перед кількома днями відбувся у Львові перед судом цікавий процес, у якому за злочин головної зради відповідав бувший член Центрального Комітету Сельробр-Єдності, Войтх Сипіко. Підсудний, родом поляк, вважав своїм обов'язком шукати покращання селянської долі в партії селробу, а вибраний урядником забрався так до діла й агітував так завзято, що врешті мусів перед арештом утікати на радянщини. Тут він був очевидцем процесу проти "Спілки Визволення України", побачив, як комуністи дебють на Україну, як відпалували своїм найзав'язанішими прихильникам (м. і. І. Микроткович з Городецького, хоч комуніст, примирив з голодою) і став так виступати проти цього ладу, що врешті нарізався ГПУ і мусів утікати до Польщі. Тут видав від однопольників проти більшовицької і врешті, припавши на полицю, мусів за свої дані вчинки відповісти перед судом. Суд ухвалив "показаний" колишнього селроба і звільнив його від вини й кари.

АРТИСТ В. АВРАМЕНКО В ШИКАГО.

Перед кількома днями приїхав до Шикаго артист-балетмейстер В. Авраменко та розпочав працю над організованим шкіль до великого виступу в "Шикаго Опері" в осени цього року.

Ізучи до Шикаго, арт. В. Авраменко вступив до Клівленда, де також розпочав працю над таким самим виступом і при помочі місцевих громадян вже вивиняв сальо "Побли Авдотюрков".

ВЖЕ ВИМОВИЛИ СЛУЖБУ.

Дня 30. червня, як остаточно дня в місці, вимовили у Варшаві багатом службовим кадром службу. Переводимся зредували тих, які мали емігру, а рівночасно виконували обов'язки за доплатою, вимовили теж службовим, які мали по дві посади та багатом замужним службовим. Спенсіювали багату службовців, караних дисциплінарно. Загало 30. червня одержало виповідання коло 10 проц службовців.

ЧУДА В НАШИХ ЧАСАХ.

Вилєнські часописи принесли таку вістку: В селі Рапайчів був у господні Піхові образ св. Софії, який вона дуже шанувала. Коли недавно молилася до нього й голосно заявила постанову, що за перші зароблені гроші відновить його — як каже Піхова — образ негідно заявляв і відновився сам. На вістку про це хати Піхові почали йти товпи прочан; в хаті є теж кілька православних священників.

ПЕКОЛЬНА МАШИНА НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ШЛЯХУ.

На залізничному торі, як повідомляють з Вілєни, між станіями Нововісля-Бердани робітники знайшли пекольну машину годинничкової системи. Поліція провадить слідство.

НА ЧИСТУ ВОДУ.

Недавно був у Львові знісний нашам читачам Голуков, права кура варшавського уряду, і мав звіт до ББ-ки. Ось в коротких словах зміст його промови: "Німці, казав він, засмілюємо, Білорусини так само. Жиди, одні асимілюються, самі, той допоможе, сіоністам до еміграції допоможе, ортодоксам дамо гебрейський школи низького типу. Всі вони згідно з вимогами життя будуть вести польську пропаганду. "Петлороще" обіцяли нам ніколи не рухати земель, де живуть Українці. Міжнародні чинники рішили утворити Україну. Туди піде вся українська інтелігенція, а нам залишиться поле до асиміляції. Український університет не дамо, бо він їм зайвий, бо польські університети і так виховали надмір інтелігенції. Автономії України також не дастимуть, бо автономії і університет захитали би польськість. Кресуф. Кооператива будуть вести одна під польською управою. Недаолену українську інтелігенцію вишлемо за Збруч. Паніфікація була злим кроком, бо бито невинних людей. УВО хоче знову перевести свою акцію, але ми її зіпсуємо негідно. Українці треба називати "Українці", а не "Русинами", і т. п.

ТЕМНОТА ЗБИРАЄ СВОЄ ЖИВНО.

Писав колись Шевченко, що "вирастають на Україні нещасливі діти" і розумів під цим національну темноту українських мас. Ця темнота успішно розвивається і за часів більшовизму, хоч по їхній програмі вони й на це революцію робили, щоб усунути темноту. "Комуніст" з 12. VI. пише сідуюче: "По 230 районах 314 шкільних приміщень і досі не повернуто школам. На 1. жовтня цього року буде виготовлено 1,100,000 комплектів дитячого одягу, 2,100,000 пар взуття, не забезпечено близько 50% дітей".

Отже половина дітей остається поза школою, бо не має одягу і взуття, а що більше: навіть нема шкіль для дітей. Виростають отак нові мільйони людей у нас на Україні, які будуть вірно тягнути даліше московське ярмо.

ДПУ РАДІЄ.

Недавно обхидла десятиліття свого існування "школа міліції" на Україні. Очевидно, що з нагоди цього ювілею поспішали привіти про "вєличезну", "заслужену" і т. д. працю цієї школи. Не забуло на привіт цій школі й ДПУ, який тут наводимо: "Чекістське привітання: більшовицька витриманість, революційна відданість, класова чистість, ніякої опортуністичної трухливості, виразне розуміння мети і завдань, що стоять перед нами, є характерні риси в роботі всекрайської школи міліції. Чекістське привітання. Передовим бойцям класового фронту й будівничим соціалізму".

НЕБЕЗПЕКА ГРОЗОВИХ ЗЛИВ НА УКРАЇНІ.

Центральне бюро погоди (очевидно в Москві) сповідає 21. VI, що в найближчих днях треба очікувати гарячих злив на Україні. Очікують небувалою вильву Дніпра, зокрема на півдні. Зливу хотіли небад знайдуться під колісним без-зусильних середників для життя! А уряд на Україні? — Постачає харчові засоби в Москву.

ВИШПОВ НА ВОЛО.

Майже по цілощорочному відношенню в польській торні вийшов на "волю" бувший полк. УСС Роман Сущий, який був арештований в часі минулорічних подій. Виказалось, що його було заарештовано шаким безпідставно, а випущено на "волю", з домаганням, щоб кожного дня голосився на поліції.

САМОВЕВІСТВО ХІРґУГА.

В Закопанім згинув трагічно відомий польський хірург з Познаня, д-р Леон Мечковський. Він пробив собі серце хірургічним ланцетом, який оперував неолодого пацієнта. Причини самовбивства невідомі. Додатують, що він був невільчимо хорий.

5,000 ОСІБ ПРИ ОБІДІ.

В французькому містечку Гудурон уряджено політичний бенкет, в якому брало участь 5,000 осіб. На обід злізено 200 фунтів сардинок, 150 тонн лососю, 900 курчат, 1,500 голубів салати й винито 6,000 літрів вина.

Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ ВИЙШОВ НА ВОЛЮ

ЛЯХИ ВЗЯЛИ КАВШІ 30,000 ЗЛОТИХ. ПРОБУВ У СЛІДЧІЙ ВІЗНИЦІ 8½ МІСЯЦІВ.

ЛьВІВ. — Дня 15 липня вийшов на волю з слідчої візничі голова Українського Національного Демократичного Обєднання, д-р Д. Левицький. У слідчій візничі він пробув 8 місяців і 17 днів. За той час польська влада не змогла ще скласти акту обвинувачення, хоч як пильно вишукують ріжні "злочини".

Д-р Д. Левицький у візничі тяжко захворів і один час знаходився під арештом в санаторії. Тепер лікарі приписали йому довший відпочинок та лікування. Звільнено його з візничі за кавцією 30,000 злотих. Слідство буде далі провадитися Ляхами, щоб наарешті такі "вишукати" бажані для них "злочини" голови УНДО та запроторити його до візничі на довший час.

У слідчій візничі ще лишається секретар ундо, д-р Любомир Макарушка, що був арештований разом з Д. Левицьким. Є чутки, що його також скоро звільнять під кавцією з візничі, бо мабуть це довго доведеться вишукувати на його "злочини проти держави".

СТАЛІН НАКАЗУЄ РОЗПОЛДЖУВАТИ ХУДОБУ І ДРІБ.

МОСКВА (СССР). — Шість шпальт першої сторони газети "Правда" задркували наказом контрольного комуністичної партії та центрального комітету партії, підписаним Сталіном та Молотовом, щоб населення, а передовсім державні та колективні господарства, розполджували худобу й дріб. Суворо наказується розполджувати рогату худобу, свині, вівці, ріжний дріб та крілики.

Примусова колективізація привела свого часу до того, що населення масово вбивало та різало худобу й дріб. Тепер відчувається велика недостача мяса та продуктів молочноарства, а також постачання населення яловичи.

ВЕРСАЛЬСЬКИЙ МИР — ЧИСТЕ БОЖЕВІЛЬСТВО.

ВІДЕНЬ (Австрія). — На конгресі II. соціалістичного Інтернаціоналу виступив французський делегат, посол до парламенту, Леон Блюм з критикою Версальського мира. Він у своїй промові заявив, що французські соціалісти вважають Версальський мир чистим божевільством. Що не сталося у майбутньому, французські соціалісти приркатують і далі заважди бути разом з іншими соціалістами, а передовсім з німцями соціалістами.

Як в часі окупації Франції французські соціалісти виступали по стороні німецьких соціалістів проти цієї окупації, так вони будуть і далі боротися проти імперіалізму й брутальності політики супроти Німеччини. Блюм пригадав, що 17 років тому в цей саме день в Парижі вбито великого французького соціаліста Жореса. Це сталося на передодні світової війни.

В КИТАЮ ВІЙНА КИПІТЬ.

ШАНГІГАЙ (Китай). — Наступ військ генерала Ші Ю-Сена, що збунтувався проти нанкінського уряду, припинено. Його війська відкинуто від Пекіна, а також спинено їх наступ на маньчжурську війська, що вже тепер підслені й здобули назад страчені позиції. Та через сувору цензуру годі сказати, чи в дійсності робиться тепер у Китаю, бо кожда сторона старється давати свої власні офіційні пояснення.

Доші вже припинилися в долині ріки Янгтзе, але повнь триває далі. Вода все ще руйнує будови та нищить добробут населення. Кілька сот тисяч людей лишилися без лаху над головою й без ніяких засобів до життя.

ПОЗИЧКА ДЛЯ АНГЛІ.

ПАРІЖ (Франція). — Між французьким державним банком та банком "Федерал Резерв" у Нью Йорку ведуться переговори про організації позички англійському державному банкові в розмірі 250,000,000 доларів. Позичка ця має бути влаштована по можності на низький процент.

ВИСОКИЙ ПРОЦЕНТ НА ПОЗИЧКИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Державний банк постановив брати 15% на всі позички, які він кому-небудь дає. Фінансова ситуація в Німеччині вичнається, а тому скоро пігнуть нормально працювати банки, які скоротили свою діяльність самі, або вона буде обмежена розпорядженням уряду.

ВИЛІТЕЛИ З МОСКВИ ДО ІРКУТСКА.

МОСКВА (СССР). — Американські летуни Герідо і Пенгборо, що хочуть побити рекорд шкортости лету навколо світа, який установив Гаті та Пост, вилітали з Москви до Іркутська. В Москві вони пробули всього п'ять і пів годин.

Обидва летуни чуються дуже добре й не перетомлені. Вони обидва добрі летуни й навігатори, та му правлять літаком попеременно, що дає можливість одному з них спати.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Школа в Гайленд Парку. Причудно діти до публічних виступів.

Останніми роками наші громади чимраз більше починають інтересуватися молодим поколінням та дбати про його майбутнє і скріплення національного духа зокрема, бо саме лише матеріальне забезпечення не дає нам ніякої запоруки і надії, що достаточна молодь продовжуватиме наше життя і наші стремління, а найважливіше то те, чи воно задержить у щоденному житті рідну мову, а далі пісню, значить, національну нощу і традиції.

Осі питання і багато інших заповнюють нас на еміграції і заставляють до серйозного думання і праці. Найважливішим середником у боротьбі з денационалізацією в українській цілодітній школі, та, на жаль, у нас таких нема і ми вдоволюємося вечірними, котрі приписують праці нашого учительства і допомоги родичів та цілого громадянства теж можуть багато зробити.

У напому Дітройті я окочує і лише вечірні школи. Про роботу цих шкіл свідчать те, що колишні учні в і ученики вечірних шкіл стрічаються нині в різних українських товариствах, хорах, драматичних кружках, церквах і т. п.

До давно існуючих вечірних шкіл треба зачислити школу, засновану у лютому 1929 у Гайленд Парку. 40 родина посилає своїх дітей до неї на науку. Три роки учительство там І. Кривий. Діти виконують ознайомлення з українською мовою, історією і географією. Зимом часто бувають дітвочі представлення і концерти, а літом дітвочі прогулянки і пікніки.

Саме такий дітвочий пікнік відбувся дня 28. червня ц. р. в городі Пристава при дозвілі численної участі дітей і старших. Головними точками програми були дітвочі виступи зі співом і руханковими вправами. Діти відповіли кілька патріотичних пісень так, немовби робили це не американські уродженці, а діти, прибувши недавно з нашої батьківщини.

Ще краще вправи руханкові вправи, спершу голицю, а відтак з сивко-вогтими лентами під такти похідних пісень і музичних мелодій. Можна би здукувати найвишівшу публіку, колиб так зібрати кілька сотень дітей і зробити та вправи!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS IN POLAND

Report of the "Committee of Three" and its Reception in the Ukrainian Press.

The Committee of Three formed at the League of Nations, under the Presidency of the English Foreign Secretary, Mr. Arthur Henderson, to investigate Ukrainian complaints against the persecution of the Ukrainian population by the Polish Government, has issued the following report:

"A certain number of petitions concerning the situation of the Ukrainian minority in Poland, in particular one from the Ukrainian deputies and senators, are being examined by a Minorities Committee presided over by the Representative of Great Britain and of which the Representatives of Italy and Norway are members. The grave questions dealt with in the petitions have formed the subject of detailed examination by the Committee during the meetings which it held at Geneva during the Council Session in January and in London in April. This examination has convinced the Committee that a solution of this question can only be found by a careful examination of the significance and scope of all the elements of the question submitted to it, the Committee has considered it desirable up till now to refrain from taking any decision on the substance of the matter."

"The Committee held meetings on the 21st and 22nd of May. During these meetings it took note of certain information communicated to it by the Representative of Poland according to which the Polish Government contemplated the possibility of reaching certain arrangements in order to liquidate the complaints set forth in the petitions in question. From the beginning of its examination the Committee has had the very clear impression that this matter would best be solved by an internal settlement being reached. In order not to preclude such a possibility, and in view of the information communicated to it by the Representative of Poland, the Committee considered that the proper course would be to resume its examination at a later meeting. The Committee earnestly trusts that the attitude taken by the Polish Government will meet with such a response on the part of the minority as may lead to a friendly settlement of the difficulty. The Committee considers such cooperation essential in order to obtain pacification and good relations between the two elements of the population."

In the Lwow (Lemberg) Dilo of May 27 appeared an interview by the editor of this journal with Mr. Lucky, an Ukrainian member of the Polish Diet. Among other things Mr. Lucky declared:

"The League of Nations and its Committee of Three are the Aegean of peace, hence in every affair they give a favorable welcome to declarations of the cited party expressing a readiness to settle the matter in a peaceful fashion. On this occasion likewise the Committee has chosen, having had regard to the desire of the Polish Government, the same path, always with the reservation that it has done so not to exclude any eventually, this included. On the present occasion the Committee evidently hopes that the promises made by the Polish Government will find a favorable echo on our side also, and will contribute to the establishment of good relations between the two nations. The Committee of Three not only provides the Polish Government with the opportunity but under a courteous diplomatic form also charges it, to satisfy our claims in a manner likely to evoke a favorable echo from us, and to give our people the chance of living in peace."

"We expect from the Polish Government, in the very first place, concrete acts based upon clearly defined principles. If these are lacking there will be no responsive echo from us, and we shall await the announcement in September of the considered decision of the Committee of Three."

The Ruin of the Ukrainian Co-operative Associations in Poland Continues.

The Lwow daily, Dilo, of June 5 reports that in the Dubno district of Volhynia, during the past two months, Ukrainian co-operative associations have been dissolved by order of the Polish authorities, in the following villages: Nosowica Stara, Demidowka, Pitycz, Sudobycze, Chorupan, Ilyboky, Holowczyzce, Bazarowka. The campaign against the Ukrainian co-operative associations is explained by the Polish Government's general policy with regard to the Ukrainian people, whose cultural and economic development it essays by every possible means to shackle. The possible growth of the Ukrainian co-operative movement may be judged from the fact that in 1929 there were already 2,746 Ukrainian co-operative associations in Eastern Galicia.

(Ukrainian Press Service, Prague).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИ НЕЛЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ЛЮДИ, ЩО ДІЯТЬ БЛОХИ.

Подорожник д-р Ріордан, що подорожував по Польщі, описує цікаві подробиці з островів Фіджі.

В Нукунуа, столиці островів Тонга, бачив, як дочки покладали голову на коліна своїм мамі. Вона лежала наванта на землі та факчукала ногами. Мати дуже зручно ловила гострим нігтями блохи за волосся дочки та вдоволено зідала їх. Коли скінчила цю роботу, себто як повила собі блох, закрутила дитину, а дочка вжалася гострим цукрову трощу.

На острові Фіджі туземці позбавляються інфекції наслідком із будиноку волосся. Жінки раз на тиждень покривають додосом коралевим вапном і дая кислота робить кінець усім блохам. Потім мийться соком лимона шитрим. Ця процедура має гігієнічні та косметичні цілі. Волосся прибирає ясний колір, пізніше золотистий.

Мешканці Тонга монархисти, їх країна є королівством. Королівство на островах і тілі пальмових садів, окутане соками заплахом цвітіння зялля, обляване ясно-голубими фарбами моря. Відкривши назавні острови "Призираних островів", бо люди тамешні на чоті далекого роду, приязні, гостинні. Іх ще не доторкнула нуджа і поспіх інших країн.

Туземці усміхаются до чужини. Перед хатами стоять брунати діти, подають на привіт шиті й овочки. Люди тут гарні, рослі, крепкі, риси лиця гарні й лагідні, очі чорні. Мешканці Тонга не знають, що це таке суперечка, нуджа, не знають боротьби за хліб насущний. Дні минають їм ідилічно-рівномірно.

Коли так мандруємо в Нукунуа, в Пангаї, Ваву серед пальмових лісів, мняють нас свіжі кокасові горіхи. Просямо усміхненого сільського парубка, щоб виліз по струнчик пні та шоби знівав нам кілька горіхів. Насамперед похитав він головою.

— Нині ні. Неділя.

Мешканці Тонга додержують клятви. Кіньотирі зачинені. Футбол і гра в карти заборонені. Ніякий звук не порушує недільної тиші. А ввечером громадський спів у церквах. Співачі без музики на чотирьохголосі заховали ті люди гомону серед свитчотної тишини місечної ночі. А на другий день, небезвідно знову зашав золотим пошумом сходячого сонця, все знову в красках, світлі та солодким запаху чисті франтані. Від далеких коралевих раф чути шум моря.

Над народом Тонга володіє король Салота Тубу, а і чотворі виконує обов'язки прем'єра. В королівстві спокій та орянок. Про це доне англіський консул.

— Нам з тим найліпше, — сказав автору прем'єр. — Наша країна мала та слаба, а велика держава мусить нас охороняти.

У кабінеті заступників гену мусить погодитися та те, що скаже король.

Кучерівний хлопець, що йог автор стрів на морем, сказав: "Ми любимо нашу короліву. Вей люблять її".

І нарід островів Фіджі мав колос королів. Одначе Какобау і вже давно-давно зрікся престоло. Англіський губернатор має тепер усяк владу в своїх руках. Серед туземців населення нема такої згоди, як у Тонга. Це тому, що на острові Фіджі спроведжено давно військові, як робітничі для цукрових плантацій. Вони тепер творять майже повну численність, одначе не живуть у згоді із туземцями. Еуропейці називали їх колоністами, індіанці, "жули". Та на біду в мові Фіджі "жули", "жули", значить "собака". Гарні це мусять бути ці чужинці і індіанці, коли вже навіть Еуропейці називають їх "собаками". І туземці погорджують ними.

В 1896 був серед Фіджіїв останній випадок людоядства. Королі і острови не заванукували були до становича великобританської колонії, людське м'ясо було там національним стравом. Значино подавали людське м'ясо зі шпінком. Той шпінак у ботаниці називається "Соланум Антропоедафорум". Місіонарі навчили і їсти консервові зупи та плем пудінг. Одні губернатор снівав не так давно сиволодого ватажка:

— Приятелю, з рукою на серці скажіть мені: чи вам смакувало би це нині людське м'ясо?

Дідуся усміхнувся:

— Пенно, пане, і я гадаю, що з вас була би знаменита печеня!

Взагалі Фіджіяцями смакує цивілізована дієта. Лише і національний напиток "кава", приладжений на зреформований спосіб, не смакує їм. "Кава" робить з коріння "янга". Давніше гарячкі фіджіяцкі дівчата пережовували те коріння своїми білими зубами і той сік випльовували у лущу з кокоросів горіхів. Була це на чотирьохголосі зупи, яку змішували з водою. Одначе чужинці не хотіли їсти такої зупи, хоч і приладжували такі гарні дівчата. І тепер на основі закону вже не живуть і не випльовують такої зупи. Тому тепер відшукують її руками.

А туземці кажуть, що тепер ця зупа не має такого смаку, як колись, коли ще її жунали дівчата.

Та Самованці мають ще іншу журу. Новазелиці запрягли дівчат строгі прогібощі. В мисті Аїя є одинокі крамниці, в яких продають "айскрім" і давні годі згадують добрі часи та попитують солову від і-лімонаду. Відкоди виследила заборону айскрімоу, в містечку залунавуда сканя. Мистецько оживляється "шочно в організації діти", коли то ларік нинішнім "дирим" записують айскрімоу ліки.

Тому, що все заборонено наманит і смакує, то Самованці кидаються потайки фабрикувати пива й горючку. Екстракція хмелю та солоду привозять у консервах з Америки. До цього додають порцію деревного м'якшона. Ту мішанину пошматують, щоб ферментувала з того утвориться пілінте пива.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Я.

На визвольну боротьбу.

Відділ 11-тий ОДВу переідав \$300 на визвольну боротьбу через Об'єднання. Нехай буде це відомість тим всім уродженцям і хрещаним, котрі мають можливості постоїти в боротьбі до кінця, котрі радують наріз і загнали українську справу. Хай це буде відомість всім тим критикам, котрі "боронили" нинішню Україну мов прианком до голій душі. Думаємо, що всі відділи ОДВу в Америці будуть працювати тихо й широм, щоб своєю роботою принести більше користі для визволення України, ніж ті горлячки, котрі язиками непути, мов прианками.

За Відділ:

М. Каршин, предс.
А. Кушні, касієр,
В. Дроботій, фін. секр.
Н. Цимбалістий, рек. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВЗОРІ
КАВІА, ІНТЕР до ре-
шарівати Д. М. С. і
стемпелі річ. Іх
шито во каталог до
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
2732 WEST 14th STREET,
CLEVELAND, OHIO.
TEL.: PROSPECT 7587.

Herman Turkel
АЛКОАТ І РОДАНІК
ПРАВИНИЦІ
51 Chambers St., New York City
Room 723. — TEL. WOrth 2-7880.

ЦІВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І
РОЗБОДНІ СПРАВИ.
Вироблювання документів, контракти
і поадогдування всіх інших
юридичних справ.
— ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В БРОУК, БРОУКЛІН, NEW
YORK І ОКОЛИЦІ.
Tel. Orchard 4-2565
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБНИК ЗА-
ЛЮДІ В МОАРІУ І НА ОКОЛИЦІ.
Ми робимо гарні похорони

PO \$150
Без ризику як далекі поадогду-
вання, так і місце на-
шого авт. АУОН АУЕНУ.
Phone: Terrace 3-8822, also Waverly
2-1636, NEWARK, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛА-
ТІ ПОВІННА НАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС "СВОБОДА".

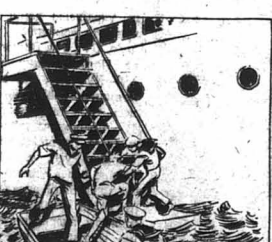
По течії широкі ріки Угам-бі плів маленький човен. Люди, що були на йому, лівно відпочивали після того, як їм довелося довести гнати човен вгору по річці. Вже недалеко гирла ріки, де на морі стояв їх пароплав, готовий віднести дивна постать, що стояла на березі, на краю джунглі. З худими, піднятими вгору руками, та постать гукала на них якимсь диким голосом.

"Біда людська!" сказав помічник капітана, що керував човном. Поплинемо до нього й доведемося, чого він хоче від нас". Підпливши до берега близьке, вони побачили високу людину з довжезною бородою й з похвудженою волоссям на голові. Людина шось говорила незнайомою мовою. "Чи говорите по англійськи?", запитав помічник капітана. Незвідомий відповів, що так. З трудом він розповів історію свого життя.

Життя його пройшло довгими роками в страшних умовах рабства в дикій джунглі. Він був Російським, але як він лопав у джунглі й як називається, він не сказав. Морик рішивши, що він забув своє минуле життя, бо переживав його в джунглі дуже дуже тяжко й страшно. Десять років він був рабом в одному племені людодів. Викопував там тяжку роботу, а жінок, що господарювали в тих людодів, кожного дня його бити тяжко.

Нарешті він утік з неволі й дібрався до берега моря. Тут він переживав деякий час, поки отсе не побачив моря. Скінчивши оповідати історію свого страшного життя, він попросив моряків, щоб вони взяли його з собою на пароплав. Моряки привезли його на пароплав і нагодували. За кілька днів знову вкрес до життя Александер Паравич, Російини, що відграв яку гідну роль в житті Терзана.

ТАРЗАНІВ СИН.

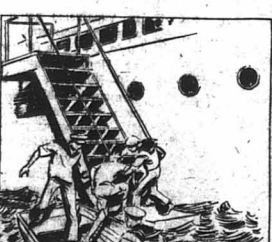
По течії широкі ріки Угам-бі плів маленький човен. Люди, що були на йому, лівно відпочивали після того, як їм довелося довести гнати човен вгору по річці. Вже недалеко гирла ріки, де на морі стояв їх пароплав, готовий віднести дивна постать, що стояла на березі, на краю джунглі. З худими, піднятими вгору руками, та постать гукала на них якимсь диким голосом.

"Біда людська!" сказав помічник капітана, що керував човном. Поплинемо до нього й доведемося, чого він хоче від нас". Підпливши до берега близьке, вони побачили високу людину з довжезною бородою й з похвудженою волоссям на голові. Людина шось говорила незнайомою мовою. "Чи говорите по англійськи?", запитав помічник капітана. Незвідомий відповів, що так. З трудом він розповів історію свого життя.

Життя його пройшло довгими роками в страшних умовах рабства в дикій джунглі. Він був Російським, але як він лопав у джунглі й як називається, він не сказав. Морик рішивши, що він забув своє минуле життя, бо переживав його в джунглі дуже дуже тяжко й страшно. Десять років він був рабом в одному племені людодів. Викопував там тяжку роботу, а жінок, що господарювали в тих людодів, кожного дня його бити тяжко.

Нарешті він утік з неволі й дібрався до берега моря. Тут він переживав деякий час, поки отсе не побачив моря. Скінчивши оповідати історію свого страшного життя, він попросив моряків, щоб вони взяли його з собою на пароплав. Моряки привезли його на пароплав і нагодували. За кілька днів знову вкрес до життя Александер Паравич, Російини, що відграв яку гідну роль в житті Терзана.